

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Giltig från: 2025-09-15

Innehållsansvar: Emelie Ottosson, (emery1), Processchef

Giltig till: 2027-09-30

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Processchef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Vaginal ultraljudsundersökning av gravid kvinna i v 8+0–11+0 utförd av barnmorska på gynmottagningen

Revideringar i denna version

Revidering markerad med gult.

Bakgrund, syfte och mål

Antalet tidigt gravida kvinnor som av olika skäl önskar och behöver genomgå tidigt vaginalt ultraljud har ökat. För att öka tillgängligheten kan ultraljudsutbildade barnmorskor göra undersökningen.

Arbetsbeskrivning

Utbildning

För att uppnå tillräcklig kompetens ska barnmorskan antingen genomgått SFOGs påbyggnadskurs i obstetriskt ultraljud (RUL-kursen) eller ultraljudskurs för abortvård. Dessutom ska barnmorskan få lokal, kompletterande teoretisk utbildning avseende undersökning i tidig graviditet med hänsyn till de patientgrupper som barnmorskan ska kunna handlägga självständigt. För praktisk utbildning gäller:

- För RUL-certifierade barnmorskor:
barnmorskan ska gå med läkare vid 10 vaginala undersökningar av tidig graviditet upp till vecka 11+0. Därefter ska barnmorskan gå med abortcertifierad barnmorska eller läkare ytterligare 20 ultraljud. Till sist ska 30 ultraljud göras självständigt där en läkare granskar bilderna.
- För abortcertifierade barnmorskor:
någon kompletterande praktisk utbildning behövs inte.

Patientgrupper som är aktuella för tidigt ultraljud utfört av barnmorska

- Patienter med tidigare extrauterin graviditet (undersöks från och med vecka 7+0).
- Habituell abortbenägenhet (minst 3 konsekutiva missfall).
- Två eller fler tidigare uteblivna missfall.
- IVF-graviditeter med oro.

OBS! Patienten får inte ha symtom i form av blödning eller smärta. I de fallen ska patienten undersökas av läkare om indikation för undersökning finns.

Om något vid ultraljudet avviker från normalbilden av en simplexgraviditet med hjärtaktivitet där fosterstorleken motsvarar beräknad graviditetst längd från sista menstruation +/- 10 dagar ska läkare tillfrågas.

Bokning till denna mottagning görs av barnmorska på MVC efter noggrann anamnes enligt kriterierna ovan. Bokas via gynmottagningen på telefon 010-473 92 20. I telefonsvararen ska val 9 väljas – då kopplas man fram. Patienten ska inte hänvisas på egen hand.

Länkar

RMR [Upprepade missfall – handläggning.](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Emelie Ottosson, (emery1), Processchef

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Processchef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9716-1940753776-292

Version: 8.0

Giltig från: 2025-09-15

Giltig till: 2027-09-30